

Odtokové poměry toku jsou v těsné závislosti na podnebí a na zdroji vodnosti řeky (dešťové srážky, tající sníh, podpovrchová voda, tající ledovec). Výrazným ovlivňujícím činitelem jsou také vodní díla na tocích.

Řízeným ovlivňováním odtokových poměrů¹ tedy rozumíme zejména manipulace na vodních dílech.

Vodní díla (viz také ustanovení § 55 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů) jsou stavby budované na toku sloužící k jeho využití. Tyto stavby pak bezprostředně více či méně ovlivňují a upravují přirozený průtok vody v korytech přirozených nebo umělých. Základními typy vodních děl jsou vodní nádrže a jezy.

Vodní nádrž je prostor vytvořený vzdouvací stavbou na vodním toku, využitím přírodní nebo umělé prohlubně na zemském povrchu nebo ohrazováním části území, určený k akumulaci vody a k řízení odtoku. Podle účelu lze vodní nádrže rozdělit na tyto hlavní typy:

- zásobní nádrže
- ochranné (retenční) nádrže
- speciální účelové nádrže (např. vyrovnávací)
- rybochovné nádrže
- víceúčelové nádrže

Jez je vzdouvací zařízení vybudované v korytě toku, které v něm trvale nebo dočasně vzdouvá vodu k různým vodohospodářským účelům:

- zvětšení hloubky vody nad jezem
- dosažení bezprostředního spádu
- zmírnění průtočné rychlosti
- zvýšení hladiny podzemní vody

Základním hlediskem pro dělení jezů je jejich konstrukční řešení, rozeznáváme jezy pevné a jezy pohyblivé. U pevných jezů je hradící těleso nepohyblivé, a proto se voda vzdouvá trvale do různé výšky, kterou nemůžeme měnit, neboť je závislá na průtokovém množství. U jezů pohyblivých se hradící těleso dá buď sklopit, nebo úplně nad nejvyšší vodu vyhradit.

¹ **ČESKO.** Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon), In : Sbíрка zákonů České republiky[online zdroj]. [cit. 2015]. Zdroj dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=51514&nr=254~2F2001&rpp=15#local-content>